

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2790/2018
11.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Живадин Богдановић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Зоран Васић, адвокат из ..., одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 703/17 од 24.01.2017. године, и Гж 3426/2017 од 24.01.2018. године, у седници већа одржаној 11.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене ББ из ... изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 703/17 од 24.01.2017. године у погледу главног дуга.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3426/2017 од 24.01.2018. године и пресуда Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 11.04.2017. године, тако што се обавезује тужена ББ из ... да тужилци исплати затезну камату на износ дуга од 42.000 евра, по стопи Европске централне банке почев од 01.07.2007. године па до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате по стопи из закона о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене ревизије туженог ВВ из ... изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 703/17 од 24.01.2017. године и пресуде тога суда Гж 3426/17 од 24.01.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 02.11.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле и тужени су обавезани да јој на име дуга солидарно исплате 24.000 евра са домицилном каматом Европске централне банке почев од 31.06.2007. године па до коначне исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а тужена ББ је обавезана да тужилци на име дуга исплати још и износ од 18.000 евра са домицилном каматом Европске централне банке почев од 31.06.2007. године па до коначне исплате, док је вишак захтева којим је тражена солидарна исплата износа од 18.000 евра у односу на ВВ одбијен као неоснован. Ставом другим

изреке тужени су обавезани да тужиљи солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 223.550,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж 703/17 од 24.01.2017. године, у ставу првом изреке одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио пресуду Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 02.11.2016. године у усвајајућем делу става првог изреке у погледу главног дуга. Ставом другим изреке укинуо је првостепену пресуду у усвајајућем делу става првог у погледу камате на досуђени износ главног дуга и у ставу другом и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

Пресудом Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 11.04.2017. године ставом првим изреке тужени су обавезани да тужиљи солидарно исплате камату на износ дуга од 24.000 евра по стопи Европске централне банке почев од 01.07.2007. године па до коначне исплате док је тужена ББ обавезана да тужиљи исплати камату на износ дуга од још 18.000 евра по стопи Европске централне банке почев од 01.07.2007 па до коначне исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 240.050,00 динара.

Апелациони суд је пресудом Гж 3426/2017 од 24.01.2018. године одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио пресуду Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 11.04.2017. године. Ставом другим укинута је решење Вишег суда у Зајечару П 7/16 од 04.04.2017. године (којим је одбачена ревизија тужених) и у том делу предмет враћен истом суду на поновни поступак.

Против правноснажних пресуда донетих у другом степену (од 24.01.2017. и 24.01.2018. године) тужени су изјавили благовремене ревизије, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог ВВ није дозвољена, а да ревизија тужене ББ није основана за главни дуг, а јесте за камату.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је са туженом ББ закључила 31.12.2006. године уговор о зајму за износ од 24.000 евра уз обавезу враћања најкасније до 20.06.2007. године. Гарант испуњења уговора и потписник уговора је био тужени ВВ, а уговорено је да се као јемац појављује и зајмопримчева агенција „ГГ“ из Уговор је сачињен код адвоката Живадина Богдановића који га је потписао као сведок, али није оверен у суду. Тужена је у присуству тужиље 10.10.2006. године својеручно сачинила и потписала изјаву, на коју је ставила печат Агенције „ГГ“ на износ од 18.000 евра уз обавезу враћања до 20.04.2007. године. Наведено је да се поред тужене на враћање овог износа обавезују и чланови њене породице као и Агенција „ГГ“ из Као сведок позајмице на признаници је потписан тужени ВВ. Због дуговања према њој, тужиља је против тужених поднела кривичну пријаву због кривичног дела преваре, али су тужени у кривичном поступку пресудом К.бр. 55/11 од 20.10.2015. године правноснажно ослобођени одговорности. Пред судом у Зајечару тужиља је повела поступак и против туженог ВВ под бројем П 409/14.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да постоји солидарна обавеза тужених на исплату износа од 24.000 евра, као и обавеза тужене ББ према тужиљи за износ од још 18.000 евра.

Неосновано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 557. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговором о зајму обавезује се зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари, исте врсте и истог квалитета. Чланом 562. ЗОО прописано је да је зајмопримац дужан вратити у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета, а ако уговарачи нису одредили рок враћања зајма нити се он може одредити из околности зајма, зајмопримац је дужан вратити зајам по истеку примереног рока, који не може бити краћи од два месеца рачунајући од зајмодавчевог тражења да му се зајам врати.

Парничне странке су биле у пословном односу тако што је тужена вршила позјамице од тужиље како би напредовала у каријери, при чему новац није враћала. Тужени нису тражили раскид уговора нити поништај уговора, а из исказа сведока адвоката Живадина Богдановића, утврђено је да су странке код сведока дошле са постигнутим договором, да међу њима није било ничег спорног, да су имали унапред припремљене износе и да је он онда уговор сачинио и у исти унео те износе. Чланом 3. уговора, тужени ВВ се сагласио да буде јемац зајмопримцу за укупан наведени износ (24.000 евра). При том је тужена сачинила својеручно и потписала изјаву 10.10.2006. године, на коју је ставила и печат своје агенције „ГГ“ на износ од 18.000 евра, при чему се као сведок појављује и овде тужени ВВ.

Имајући у виду утврђене чињенице, наводима ревизија није доведена у сумњу правилност закључка нижесепених судова о насталом облигационом односу и његовом дејству, односно обавези тужене ББ да солидарно са туженим ВВ тужиљи плати на име дуга 24.000 евра, односно да тужена ББ на име дуга исплати још и износ од 18.000 евра. Имајући у виду све околности које су релевантне за својство учесника материјално правног односа поводом писменог уговора о зајму између парничних странака, тужена је обавези да зајам врати, па није од утицаја чињеница за које сврхе је новац позајмљен и да ли је сврха позајмљивања новца била напредовање у каријери. Такође није од утицаја ни чињеница да приликом потписивања уговора тужена није примила новац, имајући у виду да су странке у свему постигле договор, да је уговор сачињен и потписан код адвоката, услед чега моменат предаје новца није пресудан за ваљаност потписаног уговора. Чињеница што су тужени ослобођени од оптужбе за кривично дело преваре није од утицаја на обавезу враћања зајма у досуђеним износима, јер се у конкретном случају ради о потраживању из уговора о зајму.

Осталим наводима ревизије се у суштини оспорава утврђено чињенично стање, које тврдње Врховни касациони суд није ценио јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

У погледу досуђене камате на износ главног дуга, основано су у ревизији тужене указује да је материјално право погрешно примењено.

Нижестепени судови закључују да су по протеку рока за враћање позајмљеног новца, износа од 24.000 евра (до 20.06.2007. године) и износа од 18.000 евра (до 20.04.2007. године) тужени према члану 324. ЗОО првог наредног дана пали у доцњу, због чега су одлучујући у границама тужбеног захтева по члану 562, 277 и 395. ЗОО обавезали тужене да тужиљи на правноснажно досуђене износе главног дуга плате и камату почев од 01.07.2007. године по стопи Европске централне банке, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Становиште нижестепених судова је погрешно.

Чланом 277. став 1. ЗОО прописано је да дужник који задоцњи са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом.

Законом о затезној камати („Службени гласник РС“ бр. 119/2012) прописано је у члану 2. да дужник који задоцњи са испуњењем новчане обавезе поред главнице дугује и затезну камату на износ дуга до дана исплате и то по стопи утврђеној овим законом. Према члану 4. став 1. истог закона стопа затезне камате из члана 2. овог закона на износ дуга који гласи на евре, утврђује се на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције, за рефинансирање увећане за 8 процентних поена.

Имајући у виду наведено, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су досудили тужиљи камату у висини стопе Европске централне банке почев од 01.07.2007. године па до коначне исплате, за цео период у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Тужиљи почев од 01.07.2007. године па до 24.12.2012. године припада камата по стопи Европске централне банке, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а од 25.12. 2012. године до исплате, припада јој камата из члана 4. став 1. Закона о затезној камати.

То су разлози због којих је ревизија тужене делимично усвојена и другостепена пресуда преиначена на основу члана 416. став 2. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије туженог ВВ на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и нашао да ревизија није дозвољена.

Чланом 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима када се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима или на потраживање у новцу, предају ствари или извршење неке друге чинидбе ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Према члану 28. истог закона, ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева. Камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка, не узимају се у обзир, ако не чине главни захтев.

Тужба у овој правној ствари поднета је 17.03.2014. године.

Имајући у виду да се ради о имовинско правном спору у коме вредност предмета спора у односу на туженог од 24.000 евра не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог ВВ,

којим се побијају одлуке другостепеног суда у погледу главног дуга и камате није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у изреци под три.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић